

**PRAKTYKA
WOBEC NOWELIZACJI
POSTĘPOWANIA
CYWILNEGO**

Konsekwencje zmian

**redakcja naukowa
Marcin Dziurda, Tadeusz Zembrzuski**

Autorzy

Sławomir Cieślak

Marcin Dziurda

Tadeusz Ereciński

Przemysław Feliga

Kinga Flaga-Gieruszyńska

Katarzyna Gajda-Roszczyńska

Jacek Gołaczyński

Andrzej Jakubecki

Andrzej Jarocho

Anna Kościółek

Agnieszka Laskowska-Hulisz

Anna Machnikowska

Anetta Malmuk-Cieplak

Joanna May

Andrzej Olaś

Aleksandra Orzeł-Jakubowska

Marta Romańska

Małgorzata Sieńko

Stanisław Sołtysik

Joanna Studzińska

Tomasz Szczurowski

Andrzej Jan Szereda

Andzej Torbus

Bartosz Wołodkiewicz

Zbigniew Woźniak

Tadeusz Zembrzusi

PRAKTYKA WOBEC NOWELIZACJI POSTĘPOWANIA CYWILNEGO

Konsekwencje zmian

redakcja naukowa
Marcin Dziurda, Tadeusz Zembrzuski

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

SERIA **MONOGRAFIE**

Stan prawny na 1 czerwca 2021 r.

Recenzent

Prof. dr hab. Elwira Marszałkowska-Krześ

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Anna Popławska

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni[♥]

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2021

ISBN 978-83-8246-124-4

ISSN 1897-4392

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	11
<i>Marcin Dziurda, Tadeusz Zembrzusi</i> Wprowadzenie	13
<i>Tadeusz Ereciński</i> Ocena skutków nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r.	19

Część pierwsza KONCENTRACJA MATERIAŁU PROCESOWEGO

<i>Andrzej Jakubecki</i> Koncentracja materiału procesowego w postępowaniu cywilnym A.D. 2019 – dyskrecjonalna władza sędziego czy prekluzja?	27
<i>Tadeusz Zembrzusi</i> Koncentracja materiału procesowego – w poszukiwaniu właściwej drogi	47
<i>Tomasz Szczurowski</i> Prekluzja twierdzeń i dowodów w nowym postępowaniu gospodarczym	71

Część druga
EFEKTYWNOŚĆ POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

<i>Aleksandra Orzeł-Jakubowska</i>	
Plan rozprawy jako narzędzie efektywnego zarządzania postępowaniem.....	91
 <i>Anetta Malmuk-Cieplak, Andrzej Torbus</i>	
Ocena efektywności postępowania sądowego w nowych przepisach Kodeksu postępowania cywilnego na podstawie badań ankietowych.....	109
 <i>Katarzyna Gajda-Roszczyńska</i>	
Pouczenie o prawdopodobnym wyniku sprawy (art. 156¹ k.p.c.) i możliwości rozstrzygnięcia na innej podstawie prawnej (art. 156(2) k.p.c.), a zasada uprzywilejowania według wyboru konsumenta w tzw. sprawach frankowych	125
 <i>Andrzej Olaś</i>	
Zarzut potrącenia według nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r. po pierwszym roku obowiązywania – kilka uwag na tle orzecznictwa sądów powszechnych	155
 <i>Marcin Dziurda</i>	
W sądzie jak w arbitrażu – czy to się może udać?	175

Część trzecia
DOKONYWANIE DORĘCZEŃ

<i>Bartosz Wołodkiewicz</i>	
Funkcja ochronna doręczenia na podstawie art. 139¹ k.p.c.....	201

Stanisław Sołtysik

Doręczenie komornicze (art. 139¹ k.p.c.) – próba oceny regulacji ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania przez ustawodawcę konstrukcji doręczenia autonomicznego.	219
---	-----

Część czwarta

ŚRODKI DOWODOWE I POSTĘPOWANIE DOWODOWE

Kinga Flaga-Gieruszyńska

Osobowe środki dowodowe w zmianie Kodeksu postępowania cywilnego	241
---	-----

Andrzej Jarocha

Dowód z zeznań świadków w postępowaniu w sprawach gospodarczych	259
--	-----

Małgorzata Sieńko

Czy strona może składać zeznania na piśmie?	275
--	-----

Joanna Studzińska

Prowadzenie postępowania dowodowego w świetle nowych reguł – przedmiot dowodu i jego pominięcie	289
--	-----

Część piąta

POSTĘPOWANIA ODREBNE

Anna Machnikowska

Postępowanie w sprawach gospodarczych jako postępowanie odrębne	307
--	-----

Anna Kościółek

Zakres zastosowania wezwania do udzielenia informacji (art. 479¹¹² i n. k.p.c.)	345
---	-----

Część szósta
KOSZTY POSTĘPOWANIA

Przemysław Feliga

Charakter prawny pisma zawierającego oświadczenie o rozszerzeniu powództwa lub jego zmianie w sposób powodujący wzrost wartości przedmiotu sporu	363
---	------------

Andrzej Jan Szereda

Nowe zasady zwalniania od kosztów sądowych spółek handlowych.....	389
--	------------

Część siódma
ŚRODKI ZASKARŻENIA

Agnieszka Laskowska-Hulisz

„Zarzuty co do podstawy faktycznej rozstrzygnięcia” w apelacji w sprawach cywilnych.....	405
---	------------

Sławomir Cieślak

Środki zaskarżenia po rocznym obowiązywaniu nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego z 4.07.2019 r. – zagadnienia wybrane	423
--	------------

Jacek Gołaczyński

Sporządzenie uzasadnienia jako przesłanka wniesienia apelacji	447
--	------------

Część ósma
POSTĘPOWANIE KLAUZULOWE I EGZEKUCYJNE

Joanna May

Postępowanie klauzulowe po nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego dokonanej ustawą z 4.07.2019 r.	467
---	------------

Marta Romańska

**Badanie okoliczności materialnoprawnych w postępowaniu
klauzulowym i egzekucyjnym.....** 489

Zbigniew Woźniak

**Badanie przedawnienia roszczenia w postępowaniu
egzekucyjnym .....** 517

Bibliografia..... 541

Autorzy..... 569

WPROWADZENIE

Polski proces cywilny od wielu lat znajduje się w fazie nieustannych przemian, ale rok 2019 miał szczególne znaczenie. Dokonane w tym okresie przeobrażenia, w tym zwłaszcza wprowadzone ustawą z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1469), naruszyły podstawy, na których osadzone jest prawo procesowe, przez co jeszcze długo będą wzbudzać zainteresowanie w nauce prawa oraz w praktyce. Bezprecedensowy charakter mają zakres i obszerność nowelizacji. W samym Kodeksie postępowania cywilnego dokonano kilkuset zmian. W istotny sposób przebudowano inne akty prawne, w tym ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawę komornikach sądowych.

Spoiłem wszystkich współcześnie dokonywanych nowelizacji wydaje się dążenie do usprawniania i przyspieszania postępowania cywilnego. Takie ukierunkowanie zmian musi, w mniejszym lub większym stopniu, kreować zagrożenie dla fundamentalnych i utrwalonych rozwiązań, które zapewniają procesowi cywilnemu przymiot rzetelności i tzw. sprawiedliwości proceduralnej. Niezależnie od intencji i pobudek legislatora należy mieć na względzie, że prawo procesowe powinno zawsze charakteryzować się stanowieniem jasnych reguł postępowania, jednoznacznym ich odczytywaniem i bezwzględny przestrzeganiem.

Obszerność dokonanych zmian nie jest jedyną przyczyną wątpliwości i trudności w stosowaniu nowych przepisów. Próba jednoczesnego poprawiania wielu instytucji procesowych zazwyczaj nie przekłada się na tworzenie spójnych regulacji. Ujawniły się liczne mankamenty – zarówno konstrukcyjne, jak i terminologiczne. Uwidacznia się niekonsekwen-

cja oraz brak uporządkowanej i jednolitej siatki pojęciowej. Źródłem kłopotów, zwłaszcza w praktyce, stały się luki prawne. Stosowanie Kodeksu postępowania cywilnego jest coraz bardziej utrudnione nie tylko dla stron i uczestników postępowań sądowych, lecz także dla sędziów i zawodowych pełnomocników. O skali problemu świadczy to, jak wiele pytań prawnych dotyczących nowelizowanych i nowo utworzonych instytucji procesowych zostało w ostatnich miesiącach skierowanych przez sądy powszechne do Sądu Najwyższego.

Wypracowanie w miarę jednolitego rozumienia nowych przepisów przez doktrynę prawa procesowego i judykaturę wymaga czasu. Dokonywanie prawidłowej wykładni norm procesowych powinna w przyszłości ułatwić zapowiadana przez legislatora „nowelizacja nowelizacji”, której zakres i szczegółowe rozwiązania nie są jeszcze znane. Na razie, niejako bocznymi drzwiami, wprowadzono dodatkowe regulacje do Regulaminu urzędowania sądów powszechnych, które mają uzupełniać, a niekiedy nawet modyfikować niektóre nowe przepisy kodeksowe, których stosowanie w praktyce napotyka szczególne trudności. Dokonywane w ten sposób modyfikacje w większości są trafne i pożądane. Zdecydowany sprzeciw budzi jednak sposób, w który zdecydowano się korygować niedoskonałości legislacyjne. Ze względu na przedmiot, rangę i znaczenie regulacji zmiany takie nie powinny być zawarte w akcie rangi podustawowej, lecz w samym Kodeksie.

Jak się jednak wydaje, ewentualne dalsze prace legislacyjne nie zmienią tego, że większość rozwiązań wprowadzonych w 2019 r. pozostanie w mocy, być może po pewnych nieuniknionych korektach. Nowe przepisy obowiązują już ponad rok, co uzasadnia potrzebę ich gruntownej oceny oraz odpowiedzi na pytanie, jak należy je rozumieć i stosować w praktyce. Nowelizacja zasługuje na niekiedy bardzo krytyczne spojrzenie, zaś okres kilkunastu miesięcy uwidoczniał nieraz jej wadliwość i niedoskonałość. Warto także poddać analizie rozwiązania pożądane i prawidłowe, które udoskonalają proces cywilny. Temu wszystkiemu służy niniejsza publikacja.

Oddawane do rąk Czytelnika opracowanie zawiera zbiór rozważań i refleksji zaprezentowanych na dwóch konferencjach naukowych zor-

ganizowanych przez Wolters Kluwer Polska oraz Katedrę Postępowania Cywilnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Pierwsza z nich odbyła się, jeszcze w formie tradycyjnej, w dniu 14.11.2019 r. Druga, ze względu na obostrzenia epidemiczne już w formie zdalnej, w dniach 4–5.11.2020 r.

Formuła konferencji umożliwiła dokonanie oceny zmian zarówno z punktu widzenia nauki prawa, jak i praktyki. Cenny był udział sędziów Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, adwokatów, radców prawnych, radców Prokuratury Generalnej RP, notariuszy i komorników sądowych, jak również przedstawicieli niemal wszystkich liczących się akademickich ośrodków naukowych – Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Przygotowanie niniejszej publikacji umożliwiło nie tylko zaprezentowanie treści referatów i głosów w dyskusji, lecz także ich uzupełnienie o nowe spostrzeżenia i refleksje Autorów, wielokrotnie dokonywane pod wpływem obserwacji praktyki sądowej. Wystąpienia konferencyjne zostały rozbudowane i zaktualizowane, co jeszcze zwiększa ich walor naukowy oraz przydatność praktyczną. Udało się także zgromadzić wypowiedzi kilku Autorów, którzy nie brali wprawdzie czynnego udziału w konferencjach, lecz podjęli się wyjaśnienia dalszych, niezwykle istotnych zagadnień.

Dzięki zaproponowanej formule przedstawiane artykuły prezentują nie tylko dorobek myśli prawniczej, lecz są w pełni aktualne i uwzględniają doświadczenia, które udało się już wypracować w praktyce. Grono wybitnych procesualistów zmierzyło się z zagadnieniami wywołującymi najpoważniejsze trudności i wątpliwości. Autorzy, wykorzystując swoją wiedzę i doświadczenie, a także uwzględniając dotychczasowe wypowiedzi judykatury i piśmiennictwa, starali się zaprezentować prawidłową

Tadeusz Ereciński

OCENA SKUTKÓW NOWELIZACJI KODEKSU POSTĘPOWANIA CYWILNEGO Z 4.07.2019 R.

1. Konferencja w listopadzie 2019 r. dotycząca rozwiązań wprowadzonych ustawą z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw powiązana była z wydaniem komentarza do dokonanych zmian w przepisach procesowych. Już wtedy wyrażano opinie o licznych błędach legislacyjnych tej nowelizacji, sprzeczności z założeniami teoretycznymi i systemowymi niektórych instytucji Kodeksu, brakiem konsekwencji i nadmierną szczegółowością regulacji w jednych obszarach oraz zaniechaniem jasnej regulacji w tych, w których było to potrzebne.

2. Jak deklarowano, celem ustawy zmieniającej Kodeks postępowania cywilnego było przyspieszenie, usprawnienie i uproszczenie postępowania w sprawach cywilnych. Po roku obowiązywania nowych przepisów stajemy przed pytaniem, czy cele te zostały osiągnięte, a także czy możemy już w pełni ocenić konsekwencje nowelizacji z 2019 r. Z jednej strony, ukazało się już wiele publikacji na ten temat; omówień zmian, rozpraw i artykułów, analiz problemów sygnalizowanych w orzeczeniach sądów oraz wypowiedzi publicystycznych praktyków w mediach społecznościowych. Z drugiej strony, pojawiły się ogromne trudności w funkcjonowaniu sądów powszechnych i Sądu Najwyższego od marca 2020 r. związane z epidemią koronawirusa. Skutki decyzji podejmowanych w związku z pandemią COVID-19 dotyczyły m.in. trudności

z obiegiem pism procesowych, codziennego funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości, w tym rozpoznawania spraw cywilnych na rozprawach.

Nie wykorzystano jednak pandemii nawet dla wprowadzenia szerszego zastosowania nowych technologii informatycznych dla usprawnienia doręczeń sądowych czy wymiany pism procesowych między stronami. Trudności te opisane zostały m.in. w raporcie Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka opublikowanym w połowie 2020 r.

3. Wspomniane publikacje, obserwacje uczestników postępowań sądowych oraz napływające do Sądu Najwyższego zagadnienia prawne potwierdzały wątpliwości dotyczące wielu przepisów lipcowej nowelizacji, a także pokazały nowe. Spośród ujawnionych wątpliwości zasygnalizować można tylko niektóre z nich.

Szczególnie wiele zarzutów dotyczyło i dotyczy uregulowania posiedzeń przygotowawczych i planów rozpraw. Jedną z kwestii jest choćby stawiennictwo stron na posiedzeniu przygotowawczym, szczególnie gdy stroną jest osoba prawna lub podmiot mający zdolność procesową, ale niebędący osobą prawną. Wskazuje się na kłopoty z realizacją zmiany planu rozprawy. Krytykowane jest ograniczenie możliwości potrącenia w trakcie procesu. Problemem stała się realizacja pouczenia przez sąd o prawdopodobnym wyniku sprawy (art. 156¹ k.p.c.). Pierwsze obserwacje prowadzą do wniosku, że postępowanie przygotowawcze w obecnym kształcie ma sens przede wszystkim wtedy, kiedy strony są gotowe do zawarcia ugody. Jeżeli od początku wiadomo, że spór jest ostry i szanse na polubowne jego załatwienie są niewielkie, wtedy powadzenie postępowania przygotowawczego nie przyspiesza rozstrzygnięcia sprawy.

Nowelizacja wprowadziła także konkurujące ze sobą modele koncentracji materiału procesowego (wyłynęła tu m.in. kwestia stosowania art. 205¹² § 2 k.p.c.). Powtarzają się wątpliwości co do stosowania w praktyce art. 191¹ k.p.c., czyli możliwości oddalenia powództwa oczywiście bezzasadnego.

Rozwiązaniem usprawniającym postępowanie dowodowe miało być dopuszczenie pisemnych zeznań świadków (art. 271¹ k.p.c.). Ta insty-

tucja, jeżeliby została poprawnie uregulowana, mogłaby być użyteczna i szerzej w praktyce stosowana. Na razie notuje się dużą dowolność w jej wykorzystaniu w praktyce. Z jednej strony, sądy chętnie by widziały pisemne zeznania świadków, z drugiej – wskazują one na brak pewności co do ich rzeczywistego waloru dowodowego, ponieważ zeznania te przyjmują bardzo różne formy.

Kontestowane są zmiany dotyczące środków odwoławczych (apelacji, a w szczególności zażalenia). Ustawodawca nie zmieniając w postępowaniu cywilnym charakteru prawnego apelacji, dokonał kilku pozornie drobnych zmian, które w pewnym sensie podważają w procesie sens apelacji jako apelacji pełnej. Wydaje się także, że zniesienie tzw. postępowania międzyinstancyjnego zostało uregulowane niedoskonale i budzi wątpliwości w praktyce. Podobne wątpliwości wynikają z treści art. 367 § 3 k.p.c. czy dopuszczalności odrzucenia apelacji na posiedzeniu niejawnym.

Bardzo wiele wątpliwości zauważono w zmianach dotyczących instytucji zażalenia. Ustawodawca faktycznie próbuje zrealizować dwa różne modele tego środka odwoławczego: zażalenia klasycznego do sądu drugiej instancji i tzw. zażalenia poziomego do tej samej instancji. W konsekwencji doprowadzono do splotu problemów co do: katalogu dopuszczalnych zażeń, sądu właściwego do rozpoznania konkretnego zażalenia, składu sądu rozpoznającego konkretne zażalenie, czynności w trakcie postępowania zażaleniowego oraz wniosku o uzasadnienie zażalenia (zob. zagadnienia prawne przedstawione w Sądzie Najwyższym w sprawach: III CZP 12/20¹ i III CZP 14/20²). Nałożenie większego ciężaru na rozpoznawanie zażeń przez sąd pierwszej instancji doprowadza w praktyce w małych sądach do braku dostatecznej liczby sędziów uprawnionych do orzekania (co ratuje się wyznaczaniem do składów sędziów z wydziałów, które nie są cywilne). Praktyka podkreśla brak zażalenia na postanowienie o zabezpieczeniu powództwa, wątpliwości dotyczące dopuszczalności zażalenia w postępowaniu klauzulowym oraz w postępowaniu nieprocesowym.

¹ Uchwała SN z 27.11.2020 r., III CZP 12/20, OSNC 2021/4, poz. 25.

² Uchwała SN z 18.02.2021 r., III CZP 14/20, LEX nr 3126223.

Niepotrzebnie skomplikowane zostały niektóre normy dotyczące postępowania uproszczonego. Dotyczy to m.in. dopuszczalności dowodu z opinii biegłego w tym postępowaniu oraz zmian dotyczących apelacji w postępowaniu uproszczonym. Wskazywano na brak przepisów przejściowych w odniesieniu do postępowania uproszczonego (co robić w sytuacji, w której sprawa była rozpoznawana w postępowaniu zwykłym, a z mocy nowych przepisów stała się sprawą należącą do postępowania uproszczonego?).

Krytykowane ponadto jest stałe rozbudowywanie przepisów dotyczących postępowań odrębnych (w tym wątpliwy powrót odrębnego postępowania w sprawach gospodarczych), przy jednoczesnym braku przepisów kolizyjnych.

Warto przypomnieć, że wprowadzonym zmianom miało towarzyszyć przygotowanie wzorów pouczeń przewidzianych w niektórych przepisach Kodeksu, które miały stanowić istotne ułatwienie w stosowaniu nowych norm procesowych. Tymczasem Ministerstwo Sprawiedliwości zrezygnowało z zamiaru opracowania takich wzorów.

Niepozbawione wątpliwości jest także stosowanie przepisów zmieniających postępowanie egzekucyjne (np. co do doręczeń komorniczych). Wiele kontrowersji wzbudziło wprowadzenie opłat za uzasadnienie orzeczeń, a także nadmierna formalizacja w tym zakresie. W konsekwencji istotnego znaczenia nabrała tzw. zapowiedź apelacji czy zażalenia.

Podnoszony jest również ogólny zarzut, że dokonane zmiany nie ułatwiają stronom prowadzenia postępowania sądowego, a raczej ułatwiają pracę sędziom, oraz że w aktualnych warunkach prowadzą do ograniczenia prawa do sądu.

4. Powstaje zatem pytanie, co dalej po roku obowiązywania przepisów nowelizacji z lipca 2019 r. i trudności z ich oceną ze względu na trwającą pandemię COVID-19? Jak ustawodawca zechce zareagować na dostrzeżone braki i wątpliwości?

Z Ministerstwa Sprawiedliwości dochodzą sygnały, że część podniesionych wątpliwości ma być rozwiązana kolejną ustawą zmieniającą Kodeks. Obawiać się jednak można, że będą one polegały na cząstkowych i dość przypadkowych, drobnych korektach. Będą to zapewne próby doregulowania, czyli wprowadzenia dalszych szczegółowych, kazuistycznych norm, co – jak wiadomo – nigdy nie prowadzi do rozwiązań systemowych. Nawet jeśli jakieś trudności zostaną usunięte, to pojawią się nowe w innym miejscu.

Co zatem powinno się zrobić w obecnej sytuacji? Wobec rozwiązania w grudniu 2015 r. Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego upadła nadzieja na przygotowanie projektu nowego Kodeksu postępowania cywilnego. Pozostaje zatem wyciągnięcie wniosków płynących ze zmian w rzeczywistości społecznej wywołanych konsekwencjami pandemii COVID-19. Wydaje się, że w pierwszej kolejności konieczne jest skierowanie wysiłków na informatyzację postępowania sądowego. Potrzebne są efektywne działania doprowadzające do powszechnej elektronizacji akt sądowych, elektronicznych doręczeń oraz do prowadzenia, chociaż w jakimś zakresie, procesu sądowego online. Należy przy tym zapewnić zabezpieczenie sytuacji osób „elektronicznie wykluczonych” oraz rozważyć poszerzenie zakresu obowiązkowego, profesjonalnego zastępstwa procesowego (zwłaszcza przed sądami odwoławczymi).

Musi być także zagwarantowana realizacja konstytucyjnej zasady jawności postępowania sądowego. Jednocześnie należy uparcie powtarzać, że przyspieszenie rozstrzygnięcia spraw cywilnych nie nastąpi jedynie przez „poprawianie” przepisów procesowych. Do tego niezbędne są zmiany strukturalne, m.in. właściwa organizacja pracy niezależnych sądów i niezawisłych sędziów, zapewnienie odpowiednich nakładów finansowych i wykwalifikowanego personelu wspierającego pracę sędziów, a także prawidłowe ograniczenie kogicji sądów cywilnych.

Przepisy kodeksowe powinna cechować stabilność, a nie przypadkowe i kazuistyczne zmiany. Wołanie o pewność i stabilność prawa pozostaje ciągle bez reakcji ze strony ustawodawcy i jest przysłowiowym głosem dziada przemawiającego do obrazu.

Książka zawiera zbiór opracowań dotyczących najistotniejszych, wywołujących największą wątpliwość zagadnień związanych z nowelizacją Kodeksu postępowania cywilnego z 2019 r., do których zalicza się: koncentrację materiału procesowego, organizację postępowania obejmującą posiedzenia przygotowawcze i plan rozprawy, doręczenia, dowody oraz postępowanie dowodowe, środki zaskarżenia i koszty postępowania. Analizie poddane zostały regulacje dotyczące postępowań odrębnych, zarówno reaktywowanego postępowania gospodarczego, jak i nowego postępowania w sprawach własności intelektualnej. Omówiono najważniejsze dla praktyki zagadnienia szczegółowo wpływające na przebieg postępowań sądowych, w tym ograniczenia w korzystaniu z zarzutu potrącenia. Przedstawiono także nowe uregulowania dotyczące fazy wykonawczej, czyli postępowania klauzulowego i egzekucyjnego.

Grono wybitnych procesualistów zmierzyło się z zagadnieniami wywołującymi najpoważniejsze trudności w praktyce. Przygotowane analizy prezentują aktualny dorobek myśli prawniczej oraz uwzględniają doświadczenia, które udało się wypracować w praktyce. Zmiany oraz praktyczne skutki ich wprowadzenia zostały przedstawione w szerokiej perspektywie, obejmującej analogiczne uregulowania przyjęte nie tylko w obcym ustawodawstwie, lecz także w praktyce arbitrażowej.

Publikacja przeznaczona jest zarówno dla praktyków – sędziów, adwokatów, radców prawnych, radców Prokuratury Generalnej RP, komorników sądowych, jak i dla przedstawicieli nauki prawa.

Marcin Dziurda – doktor habilitowany nauk prawnych; adiunkt w Katedrze Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego; radca prawny.

Tadeusz Zembrzuski – doktor habilitowany nauk prawnych; profesor w Katedrze Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego; radca prawny.

9788382461244 W01P01

ISSN 1897-4392
ISBN 978-83-8246-124-4

9 788382 461244

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL

CENA 129 ZŁ (W TYM 5% VAT)